

NAČELA I SMJERNICE

„Prema jednom sve većem Mi“

Interkulturalni pastoral u biskupiji
Rottenburg-Stuttgart

Diözese
ROTTENBURG-
STUTTGART

Papa Franjo, Prema jednom uvijek sve većem „mi“,
Poruka za 107. svjetski dan migranata i izbjeglica, 2021.
Vatikan 2021.

HERAUSGEBER: Bischöfliches Ordinariat
der Diözese Rottenburg-Stuttgart

LAYOUT: Werbeagentur know-how, Herrenberg

DRUCK: Bischöfliches Ordinariat
der Diözese Rottenburg-Stuttgart
Abt. Zentrale Verwaltung, Hausdruckerei
Gedruckt auf 100% Recyclingpapier Blauer Engel

BESTELLUNGEN: Bestellplattform
der Diözese Rottenburg-Stuttgart
www.expedition-drs.de

AUFLAGE: 1. Auflage 2023

Sadržaj

Predgovor biskupa	5
Vizija	6
1. 1. Interkulturalni pastoral	7
1.1. Povijesno i naučeno	8
1.2. Prilika i izazov raznolikosti	9
1.3. Budimo katolici zajedno	11
1.4. 1.4. Vodeće načelo	13
2. Pastoral drugih materinskih jezika	17
Osnovna promišljanja	18
2.1. Oblici pastorala drugih materinskih jezika	18
2.2. Kooperativno dušobrižništvo drugog materinskog jezika na drugim mjestima crkvenog djelovanja	23
2.3. Sustav potpore dušobrižništvu drugog materinskog jezik	24
3. Strukture odgovornosti u dušobrižništvu drugog materinskog jezika	25
3.1. Zajedničko upravljanje u župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika	26
3.2. Strukture suradnje	32

4. Pastoralno osoblje	35
Osnovna promišljanja	36
4.1. Namještenje osoblja	37
4.2. Komunikacija	41
4.3. Razvoj osoblja	44
5. Zarządanie	49
5.1. Mjesta dušobrižničke skrbi (Seelsorgeort) - financije i prostor	50
5.2. Zajedništva (Gemeinschaft) - financije i prostor	50
5.3. Župne zajednice katolika drugog materinskog jezika (GkaM-s)	51
6. Načini pritužbe u pastoralnim strukturam drugog materinskog jezika	57
7. Nadležnosti i Biskupsk i nadzor pastoralna 7. drugog materinskog jezika	59
8. Ostali koraci na putu prema jednom sve većem Mi	61

Predgovor biskupa

Kulturni i vjerski pluralizam oblikuje naše društvo i katoličku crkvu diljem svijeta. U biskupiji Rottenburg-Stuttgart živi oko 380 000 katolika drugog materinskog jezika – što čini 22% ukupnog broja katolika u biskupiji (podatci iz 2022.). Katolici drugog materinskog jezika nisu samo višejezični, nego su i raznoliki. Oni potječu iz 182 različita naroda i tako svojim običajima, pobožnostima i vjerskim izričajima obogaćuju naš životni prostor i našu vjeru.

Različitost, po kojoj se prepoznaje jedinstvo vjere u Isusa Krista, uvijek ostaje zahtjev i izazov, jer procesi prilagodbe, baš kao i procesi prihvaćanja, mogu trajati dugo i stoga uvijek iznova zahtijevaju preispitivanje pastoralne(-ih) stvarnosti. Da bi moglo doći do interkulturalnog dijaloga, valja ozbiljno uzeti znakove vremena (kao na „Sinodalnom putu“). Biti u zajedništvu Crkve zahtijeva nove prostore za međusobna iskustva i susrete, nove koncepte i mjesta, traži uzajamno prihvaćanje unatoč različitosti (Rim. 15).

Ova revidirana Načela i smjernice za interkulturalni pastoral - prema jednom sve većem Mi - prije svega su rezultat intenzivne suradnje s katolicima drugog materinskog jezika u proteklih 15 godina. Ona čine ujedno okvir za daljnju suradnju između mjesnih njemačkih župa i župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika.

Želim da načela i smjernice pomognu da možemo gledati dalje od osobnog interesa, učiti jedni od drugih, graditi nove mostove i odvažiti se na nove putove, kako bi ljudi mogli živjeti i iskusiti vjeru na jednostavan način, te da bismo mogli sve više biti Crkvom (Communio – zajedništvo) koja nije zatvorena u sebe nego je trajno otvorena za druge.

Srdačno zahvaljujem svima koji su doprinijeli reviziji Načela i smjernica za interkulturalni pastoral - Prema jednom sve većem Mi.

+ Dr. Gebhard Fürst
biskup

Vizija

Pogled na pastoralnu stvarnost pokazuje: ljudi različitih kultura, duhovnosti, obreda i običaja žive i međusobno surađuju u svim crkvenim strukturama i tako oblikuju život Crkve u našoj biskupiji. Kao Crkva se želimo dobro ophoditi s tom raznolikošću:

- Ozbiljno shvaćamo dorašli identitet kao i identitet svake osobe koja se razvija, prateći je u njezinoj potrazi za domom.
- Vjerujemo da je svaki pojedinac važan za Crkvu.
- Pozvani smo da, ono što imamo i jesmo kao Crkva, uložimo na dobrobit svih ljudi te to živimo dijelom i udjelom.

Kada ljudi, sa svim svojim različitostima, dožive da zajedno čine ljudsku obitelj (Izl. 19, 5-6; 1. Petr. 2,9-10), tada je Crkva ona koja daje poticaj za zajedničku budućnost, vrijednu življenja za sve, kao Božji narod: " Nema više: Židov – Grk! Nema više: rob – slobodnjak! Nema više: muško – žensko! Svi ste vi Jedan u Kristu Isusu! " (Gal. 3,28).

Kao biskupija Rottenburg-Stuttgart polazimo od toga da nas Bog okuplja iz mnogih naroda i kultura. Vidimo se kao Crkva na putu prema većem jedinstvu (Iv. 17,21). Mi smo Crkva koja neprestano uči i tako se zajedno uvijek razvijamo. Na temelju te vizije postaje vidljivo kako može izgledati Crkva danas i Crkva budućnosti.

1. INTERKULTURALNI PASTORAL

1.1.

Povijesno i naučno¹

Dušobrižnička skrb za i sa migrantima i izbjeglicama razvila se od pedesetih godina 20. stoljeća kao dio sveukupnog pastorala biskupije u obliku "inozemnih misija".

Dajući da sudjeluju u životu mjesne Crkve, naša je biskupija dala novi dom osobama koje su se zbog migracije i bijega dale u potragu za novom domovinom.

Tijekom ustrojavanja dušobrižničkih jedinica misije su pretvorene u zajednice katolika drugog materinskog jezika i dodijeljene dušobrižničkim jedinicama. U Njemačkoj se dugo pretpostavljalo da je migracija privremeni fenomen. Danas znamo: migracija nema početka niti kraja nego je ona kontinuirani proces. „Migracija čini svijet domovinom čovjeka“².

Dva suprotstavljena pola, "prisilni bijeg" i "rastuća globalna sloboda kretanja", obilježavaju naše dušobrižništvo. K tome treba pridodati novu obrednu raznolikost, jer nisu svi ljudi koji dolaze pripadnici Rimokatoličke crkve. I drugi obredi postaju živi dio naše Crkve.

„Mi“ se povećava raznolikošću ljudi koji su ili sami emigrirali ili zbog doseljenja generacije roditelja ili baka i djedova imaju višekulturno podrijetlo. To je za nas kao Crkvu važan i zanimljiv izazov.

¹ Vrlo detaljan prikaz povijesne situacije može se pronaći u Zajedničkoj riječi Njemačke biskupske konferencije i Vijeća Evangeličke crkve u Njemačkoj u suradnji s Radnom skupinom kršćanskih crkava u Njemačkoj, Učiniti migraciju humanom, Hannover i Bonn 2021., str. 37-50.

² Scalabrini, Giovanni Battista, L'Italia all'estero. Seconda conferenza sulla emigrazione tenuta in Torino per l'Esposizione di Arte Sacra, 1898. citirano u: Prencipe, Lorenzo: Giovanni Battista Scalabrini, profeta dei migranti, u: Studi emigrazione/Migration Studies, XLII, br. 159, 2005, str. 475, prijevod T. Raiser: „Migracija je, dakle, prirodno pravo [...] gotovo uvijek ljudski resurs [...] proširuje razumijevanje 'domovine' [...] i čini svijet čovjekovom domovinom.“

Prema Tobiasu Kessleru, Scalabrini "prije više od 100 godina u fenomenu migracije, izvan socijalne bijede, vidi tragove Božjeg plana spasenja, koji je usmjeren na okupljanje svih naroda kao jednog naroda." (KeBler, Tobias, O pitanju suživota imigranata i domaćih katolika u Njemačkoj, u: Theologie der einen Welt. Freiburg 2018., svezak 13 Migracija i bijeg, str. 83).

1.2.

Prilika i izazov raznolikosti³

Preko 22% katolika u našoj biskupiji ima različite kulturne korijene, a u urbanim sredinama preko 50%⁴. Vjernici naše biskupije žive ovu različitost u mjesnim župama kao i na mnogim drugim mjestima pastoralna, doživljavajući je prvenstveno kao obogaćenje. Svi možemo učiti jedni od drugih: Mi međusobno otkrivamo nove aspekte toga kako biti Crkva i susrećemo se na razne načine mimo svih različitosti⁵.

Život u različitosti može dovesti i do napetosti. Postoji riziko da živimo samo jedni pored drugih, a ponekad čak jedni protiv drugih⁶. Kao Crkva želimo ovdje raditi na poticajima i strategijama rješenja.

U tu svrhu je, u opsežnom znanstvenom evaluacijskom postupku, na temelju iskustava zajednica katolika drugog materinskog jezika, sagledano aktualno stanje interkulturalnog pastoralna u biskupiji, te su razrađene sljedeće mogućnosti⁷:

- Biti osjetljiv na različitost: materinski jezik je pritom važan znak identiteta koji traži svoje mjesto. Prvi korak prema toj osjetljivosti su mjesta razgovora i susreta na kojima se omogućava doživljaj različitosti.
- Uspješna suradnja zahtijeva kako odnos tako i strukturu.

³ Dodatno se može u vezi s tim pročitati poglavlje „2.3 Raznolikost - kulturni izazov koji predstavljaju „stranci“ iz gore navedenog crkvenog osvrta na pitanje migracija.

⁴ Crkvena statistika 2021. biskupije Rottenburg-Stuttgart, (izdao Glavni odjel IV – Pastoralni koncept, biskupija Rottenburg-Stuttgart, Rottenburg, 2022). Podaci se odnose na broj katolika drugih nacionalnosti.

⁵ Švicarska biskupska konferencija, Na putu prema interkulturalnom pastoralu. Cjelokupni koncept za pastoralna migracija u Švicarskoj, Fribourg 2020. Na temelju uvodnih riječi, str. 3

⁶ ibid

⁷ Hillebrand, Bernd; Werner, Christiane, Izvješće o istraživanju. Evaluacija smjernica katoličkih župa drugog materinskog jezika u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, Freiburg 2021.

- Hibridni pastoral želju za osobnim identitetom vidi i povezuje sa zadaćom zajedno biti Crkva.
- Članovi zajednica katolika drugog materinskog jezika ne žele više u mjesnim župama i drugim crkvenim mjestima biti viđeni kao gosti već žele u njima imati udjela.
- Potrebni su mostovi između zajednica i vjernika. A za izgradnju tih mostova potrebni su ljudi, osoblje sa glavnim zanimanjem kao i volonteri. Ovo istraživanje je pokazalo da upravo one osobe čiji su roditelji ili bake i djedovi doselili u Njemačku mogu graditi te mostove.
- Stjecanje interkulturalnih kompetencija, prije svega (pastoralnog) osoblja, važan je temelj za uspješnu suradnju.
- Interkulturalnost treba znakove, ona hoće biti doživljena i vidljiva.⁸

Uz spoznaje iz navedenog istraživanja, biskupija se i u procesu „Crkva na jednom mjestu – Crkva na raznim mjestima“ bavila time kako se Crkva mora mijenjati. Iz toga proizašla biskupijska težišta djelovanja i druge spoznaje postali su temeljem ovih Načela i smjernica za interkulturalni pastoral.

Biskupija stavlja sebi u zadatak biti Crkva u jedinstvu i u različitosti. Interkulturalni pastoral ne omogućava samo udioništvo katolika drugog materinskog jezika u svim mjestima crkvenog djelovanja i osigurava strukture dušobrižničke skrbi na drugim materinskim jezicima. On ostavlja prostor za nešto novo što nije ni jedno ni drugo.

⁸ Na temelju opcija navedenih u Izvješću o istraživanju, str. 79-84. Radi bolje čitljivosti strane su riječi zamijenjene njemačkim parafrazama.

1.3.

Budimo katolici zajedno

1.3.1.

Zajednički pastoralni prostor

U pastoralnom djelokrugu župne zajednice, ali i u svakom drugom pastoralnom djelokrugu, zajedno žive ljudi najrazličitijih životnih putova. Vrlo različiti razlozi dovode njih ili njihove pretke iz drugih krajeva Njemačke, Europe i drugih kontinenta i kulturnih područja u ovu biskupiju. Svi zajedno čine zajednice ili se nalaze u nekom drugom pastoralnom djelokrugu. Ta se raznolikost očituje i u pastoralnom osoblju.

Zajednički poziv, zadaća i odgovornost svih trajno zaposlenih djelatnika i volontera u pastoralu je naviještati i zajeno živjeti evanđelje, te raditi na pravednom sudioništvu svih ljudi na tom području.

1.3.2.

Različitost – zaštita i uvažavanje različitih identiteta

U katoličkoj tradiciji jedinstvo i različitost nisu proturječni (vidi i viziju).

Jezik je važan izraz te različitosti. Materinski je jezik u istraživačkom⁹ izvješću označen kao važan znak identiteta svakog pojedinca u različitosti vjernika. Važnu ulogu ima i dimenzija očuvanja tradicije. Ona služi kao točka orijentacije i osnaženja, osobito onda kada se životne prilike promijene. Promjene i razvoj osobnog identiteta, nastale usljed migracije zaslužuju veliko priznanje i poštovanje.

Pastoralna je zadaća stoga, s jedne strane, da svi katolici, uključujući i one koji su već ukorijenjeni u njemačkom jeziku i kulturi, mogu živjeti, njegovati i razvijati svoj kulturni i vjerski identitet. Zalažemo se za pastoral koji ozbiljno uzima identitete svih vjernika pa tako i katolika drugog materinskog jezika. S druge strane, pastoralna zadaća mora biti da se svi ljudi, neovisno o tome jesu li različitog ili istog kulturnog porijekla, susreću i obogaćuju jedni druge.

⁹ U vezi sa značenjem jezika vidi Hillebrand, Werner na drugim mjestima., str. 38 i dr. te str. 79 i dr.

U tim susretima trebalo bi biti vidljivo da se međusobno uvažava izričaj i oblik pojedine vjerske prakse. "Kultura međusobnog priznavanja" izražava: „Ono što donosiš sa sobom, to me nadopunjuje i obogaćuje”¹⁰.

Takav stav osnažuje se tamo gdje dolazi do izražaja zajednički temelj naše vjere, Evanđelje.

1.3.3.

Duhovnost jedinstva i različitosti

Interkulturalni pastoral živi od duhovnosti jedinstva i različitosti. Različite biblijske slike daju nam poticaje kako se iz duhovne perspektive mogu razumjeti jedinstvo i različitost.

Hodočasnički Božji narod

Bog nas okuplja iz mnogih naroda i kultura da zajedno hodimo ovim svijetom prema eshatološkom zajedništvu. Svi smo mi ljudi na putu, jer „Bogu se svidjelo posvetiti i spasiti te ljude ne pojedinačno, isključivši svaku svezu među njima, nego ih uobličiti u narod koji bi ga priznavao u istini i sveto mu služio.” (LG 9).

Počevši od biblijskih izvještaja do različitih svjedočanstava vjere u prošlosti i sadašnjosti, naš crkveni poziv nije da se nastanimo na jednom mjestu, nego da budemo hodočasnici. Za duhovnost Božjeg naroda na putu to znači: Krenuti, hoditi s drugima, nositi s drugima, ići u susret, pratiti i imati povjerenja.

*Duhovnost zajedništva*¹¹

Drugi vatikanski sabor vidi crkvu kao *Communio*, kao „zajedništvo u Kristu”. Kao Crkva, mi smo Božji narod, tijelo Kristovo, i stoga možemo biti sakrament (znak i instrument)¹² jedinstva između Boga i čovjeka i unutar ljudske obitelji.¹³

¹⁰ Gaetano Parolin, *La cultura del riconoscimento*, „L'Emigrato”, 5, Piacenza 1996, str. 11-12.

¹¹ van Pavao II: enciklika „*Nuovo millennio uneunte*”, Vatikan 2001, poglavlje 439.

¹² „U Kristu je Crkva, takoreći, sakrament, to jest znak i instrument za najintimnije jedinstvo s Bogom i za jedinstvo cijelog čovječanstva.” LG 1

¹³ Više o duhovnosti zajedništva i pastoralu Trojstva u Tassellu, Giovanni Graziano, u: *Migrantinnen und Migranten, Vorboten der Communio*, Todi 2015, str.64 i dr.

Biblijska slika Kristova tijela opisuje kako Communio može živjeti svatko: različiti smo po jeziku, kulturnom podrijetlu, duhovnosti i društvenom statusu. A ipak smo Božji narod, ujedinjeni u Kristu.

To razumijevanje Crkve kao Communio odaje također duh u kojem se susrećemo:

- u međusobnom uvažavanju¹⁴,
- u međusobnom povjerenju i pouzdanju,
- u međusobnom slušanju i poštovanju,
- u međusobnom razumijevanju i posredovanju¹⁵,
- u međusobnoj odgovornosti jednih za druge.

Različiti, a ipak jedno

Jedan Bog u sebi je mnogostruk: on nas susreće kao Stvoritelj, u Isusu kao savršenoj ljubavi i predanju te u Duhu Svetom kao obnoviteljskoj snazi i živoj prisutnosti. Na taj se način Crkva može razumjeti i živjeti u različitosti.

Pred nama je zadaća jačanja zajedničkog duhovnog temelja. Jer kao ljudi koji su ukorijenjeni u vjeri, možemo se susresti na dubljoj razini. Sa živom radoznalošću doživljavamo različite kulturne, posebice religijske utjecaje kao obogaćenje i doživljavamo da iz toga izrasta nešto veće i zajedničko.

¹⁴ Dijecezanski proces "Crkva na mjestu – Crkva na više mjesta" dodaje daljnje stavove: Vjerujte, dopustite, očekujte, cijenite.

¹⁵ Vidi izvještaj o istraživanju Hillebrand, Werner, str. 84 „Ovih sedam opcija može se sažeti uz moto 'razumjeti i posredovati', jer je temelj svake suradnje razumijevanje različitih i istovremeno prenošenje različitih mišljenja i opravdanja."

1.4.

Vodeće načelo

1.4.1.

Inkluzija i udioništvo

Sastav našeg društva i Crkve u biskupiji Rottenburg-Stuttgart postao je slojevitiji. Čak i u jezično i kulturno homogenoj skupini nailazimo na vrlo različite izričaje vjere i slike Crkve, dok sa useljavanjem k tome dolaze brojni novi oblici. Inkluziju i udioništvo želimo provoditi na način da se kršćani različitog podrijetla susreću i obogaćuju jedni druge na ravnopravnoj osnovi.

U tu svrhu treba preispitati i razvijati strukture i propise kako bi još bolje odgovarali potrebi za sudioništvom i respektnom međusobnom odnosu.

1.4.2.

Angažman

U krštenju i potvrdi kršćani su pozvani, a ujedno i osnaženi i potaknuti da se angažiraju.

Kada se svaki pojedinac može razvijati u svome porijeklu, sa svojim potrebama i talentima (= karizmama), tada nastaje međukulturalni angažman. Crkva se približava različitim životnim svjetovima ljudi po interkulturalno angažiranim ljudima. Oni tako mogu eksperimentirati na novim poljima i iskusiti samoučinkovitost. Zajednički dobrovoljan angažman stvara prostor za susret i odnos te jača interkulturalno zajedništvo.

1.4.3.

Razvoj interkulturalnih kompetencija

Da bi se uspostavio kontakt i odnos potrebna je senzibilnost za različito i drugačije. To znanje jednih o drugima i sposobnost komunikacije da bude uspješna preko kulturnih ili društvenih granica, može se naučiti i navježbati. S time je usko povezana sposobnost promišljanja vlastitih stereotipa, odstupanja od njih i upotrebe ove spoznaje na korist zajednice. U obliku trajnog obrazo-

vanja profesionalnog osoblja i volontera pruža se mogućnost interkulturalnog učenja i iskustva.

1.4.4.

Biti đakonska crkva

“Što hoćeš da ti učinim?,” pita Isus slijepca koji traži ozdravljenje (Lk 18,41). Crkvu oblikujemo fokusirajući se na čovjeka i njegove potrebe. Takvo djelovanje odgovara zahtjevu II. Vatikanskog sabora: „Radost i nada, žalost i tjeskoba ljudi našega vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe jesu radost i nada, žalost i tjeskoba također Kristovih učenika” (GS 1). To isto znači da pastorizirati ne treba samo unutar granica jedne zajednice, već treba ići i tamo gdje ljudi trebaju našu podršku. Kategorijalni pastoral ispunjava đakonsko djelovanje Crkve. Važno je biti u kontaktu s odgovornima kako bi se saznalo, umrežilo i poduprlo ono što se tamo radi za ljude.

Da bismo ispunili to poslanje dijelimo sredstva koja imamo - poput našeg biskupijskog zaštitnika svetog Martina - da budu plodonosna za sve, jer se na taj način približavamo Kristu.

1.4.5.

Usmjerenost na pojedinca

Iako je u daljnjem tekstu riječ o zajednicama i zajedništvu, ipak je na temelju procesa u biskupiji postalo jasno: pojedinac, njegov život i njegova vjera stoje u središtu crkvenog djelovanja. Naše dušobrižništvo se mora orjentirati na pojedinca. Zato preispitujemo i razvijamo dušobrižničke koncepte.

1.4.6.

Prevladati nesigurnosti i predrasude

Strah od nepoznatog može se hraniti i strahom od gubitka vlastitog identiteta. Stavovi koji iz toga proizlaze su odbijanje i postavljanje granica. Svatko tko jasno vidi i promišlja osobni strah od gubitka identiteta, može na njega reagirati i djelovati drugačije.

1.4.7.

Ne ostavljati mjesta ksenofobiji i rasizmu

Iskustvo da zajednički činimo Crkvu jača našu osjetljivost na svaki oblik ksenofobije i rasizma. Interkulturalni pastoral stvara ozračje međusobnog prihvaćanja. Podržava prevladavanje predrasuda i osuđuje odbacivanje ljudi, bilo ono tajno ili javno. U razgovoru i susretu s ljudima otkrivamo gdje se osjećaju isključeno, u nepovoljnom položaju ili diskriminirano. Te povratne informacije razumijemo kao priliku za preispitivanje i promjenu vlastitog ponašanja.

1.4.8.

Biti misionarska crkva

Ljudi na životnim prekretnicama traže orijentaciju. Naš nalog je nalog njihove zaštite. Ponuda dušobrižničke skrbi na drugom materinskom jeziku je misionarska i može pomoći orijentaciji ljudi u promijenjenim okolnostima. S druge strane od ljudi iz drugih kultura doživljavamo živa svjedočanstva vjere, koja su za članove biskupije dirljiva i nadahnjujuća.

2. PASTORAL DRUGIH MATERINSKIH JEZIKA

Osnovna promišljanja

Pastoral drugih materinskih jezika je dio cjelokupnog pastorala biskupije Rotenburg-Stuttgart. On se ne odvija samo u zajednicama katolika drugog materinskog jezika¹⁶ nego i na drugim mjestima crkvenog djelovanja. Autonomija i suradnja dva su stupa tog pastorala, njegov izazov i zadatak. Zato su potrebne prikladne strukture koje omogućuju oboje: Prostor za interkulturalni susret i vlastiti prostor.

Pastoral drugih materinskih jezika prepoznatljiv je po svojoj ponudi koja odgovara potrebama vjernika. On se ostvaruje u temeljnjem nalogu Crkve: Liturgija, Martyria, Diakonia i Koinonia. Kod tih je ponuda posebno važan materinski jezik i njegovanje vlastite vjerske tradicije. Oni nisu dopuna, nego ponajprije temelj i težište pastorala drugog materinskog jezika. U tom pogledu predstavljaju zasebnu dušobrižničku ponudu uz pastoral njemačkog na njemačkom jeziku. Biskupija ga prepoznaje kao temeljnu potrebu vjernika te ga svjesno podupire i promiče.

Svi biskupijski propisi i koncepti koji su na snazi za područje župa i pastorala, primjenjuju se i u pastoralu zajednica drugih materinskih jezika, kao dijela cjelokupnog pastorala biskupije, ako ne postoje zasebni propisi.

2.1.

Oblici pastorala drugih materinskih jezika

Položaj pojedinih jezičnih i kulturnih skupina u biskupiji je jako različit i ovisi od sljedećih čimbenika:

- mjesna situacija
- sociokulturna situacija
- vrijeme migracije
- poimanje Crkve i župne zajednice,

¹⁶ Koncept župa katolika drugog materinskog jezika je fiksni koncept i stoga ne podliježe rodnom pravopisu.

- raspodjela na grad/selo,
- sastav jezične skupine koju čini jedna ili više nacionalnosti,
- udio u ukupnom broju katolika.

Te različite situacije razlog su različitih potreba vjernika. Zato su potrebni različiti pristupi i oblici pastorala drugog materinskog jezika.

2.1.1.

Mjesto dušobrižničke skrbi (Seelsorgeorte) za katolike drugog materinskog jezika

2.1.1.1.

Načelo

- (1) Mjesta dušobrižničke skrbi su mjesta u kojima privremeno živi ili je smještena veća skupina katolika drugog materinskog jezika.
- (2) Potrebu osnivanja jednog mjesta dušobrižničke skrbi utvrđuje mjesna župa ili dekanat i prijavljuje to Biskupskom ordinarijatu.
- (3) Mjesta dušobrižničke skrbi nemaju samostalan pravni status. Za njih vrijede sljedeće okvirne odredbe.

2.1.1.2.

Pripadnost

- (1) Dušobrižnički rad se odnosi na skupinu ljudi za koju je utvrđeno da postoji potreba za njim.
- (2) O pripadnosti mjestu dušobrižničke skrbi odlučuje pojedinac.

2.1.1.3.

Namještenje dušobrižnika

- (1) Nakon provjere potreba, Biskupski ordinarijat šalje dušobrižnika drugog materinskog jezika s privremenim nalogom za konkretno mjesto dušobrižničke skrbi.
- (2) Nalog dušobrižnika se može obavljati sve dok određena skupina ljudi postoji na tom mjestu.

2.1.1.4.

Prijelaz u Zajedništvo (Gemeinschaft) katolika drugog materinskog jezika

Ako se perspektiva vjernika promijeni prema stalnom boravku, može se razmišljati o prelasku u Zajedništvo katolika drugog materinskog jezika.

2.1.2.

Zajedništvo (Gemeinschaft) katolika drugog materinskog jezika

2.1.2.1.

Načelo

- (1) Ako vjernici neke jezične skupine djeluju kao skupina kroz dulje vremensko razdoblje, ako se njihov boravak produžuje i oni se trajno organiziraju, mogu biti priznati kao zajedništvo.
- (2) Zajedništva katolika drugog materinskog jezika su predviđene za one jezične skupine za koje u biskupiji ili na dotičnom mjestu ili u blizini ne postoje uspostavljene zajednice katolika drugog materinskog jezika.
- (3) Zahtjev za priznavanje zajedništva biskupiji podnosi župna zajednica ili dekanat.
- (4) Zajedništva nemaju samostalan pravni status. Za njih vrijede sljedeće okvirne odredbe.

2.1.2.2.

Pripadnost

- (1) Zajedništva katolika drugog materinskog jezika nisu teritorijalno ograničene.
- (2) O pripadnosti pojedinoj zajednici odlučuje pojedinac.
- (3) Zajedništva katolika drugog materinskog jezika pripadaju mjesnoj župi u kojoj služe svoje mise.

2.1.2.3.

Vodstvo

- (1) Rukovodeća skupinu od najmanje tri osobe određuje se na skupštini zajedništva. To su kontakt osobe u zajedništvu i predstavnici prema van za razdoblje od tri godine. Ta se zadaća može jednom produjiti.
- (2) Župno vijeće mjesne župe u kojoj Zajedništvo služi svoja bogoslužja, treba imenovati jednog člana zajedništva kao stalnog savjetodavnog sudionika župnog vijeća (prema čl. 51. st. 3. Pravilnika o župama).
- (3) Zajedništvu se može dodijeliti dušobrižnik sa djelomičnim nalogom (Teilauftrag).
- (4) Ako se ne osnuje rukovodeća skupina, mjesni župnik ili župnik dotičnog zajedništva katolika drugog materinjeg jezika poziva članove zajedništva na skupštinu koja se održava najmanje svake dvije godine.

2.1.2.4.

Prijelaz u Župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika

Ako zajedništvo ispunjava uvjete za osnivanje župe zajednice katolika drugog materinskog jezika (GKaM), može zatražiti od biskupa da je osnuje.

2.1.3.

Župne zajednice katolika drugog materinskog jezika

2.1.3.1.

Osnivanje

Biskup mjesne biskupije može za jezične skupine osnivati župne zajednice katolika drugog materinskog jezika (GKaM).

Uvjeti za osnivanje:

- zajednica jedne jezične skupine koja je u mogućnosti organizirati se kao župna zajednica.
- sposobnost ostvarivanja prava i obveza župne zajednice katolika drugog materinskog jezika.

Zajednica je pod vrhovnim vodstvom biskupa (usp. čl. 3 KGO).

Vodi je svećenik zajedno s Pastoralnim vijećem (usp. 3.1.2.).

Župna zajednica se osniva na području određeno dekretom.

Župna zajednica dobiva ime jednog zaštitnika.

Župna zajednica se osniva u pravnom obliku *missio cum cura animarum* prema PMC 33, čl. 2¹⁷.

U skladu s c. 516 čl. 1 CIC dodjeljuje joj se status kvazi-župe.

2.1.3.2.

Pripadnost

Katolici koji ispunjavaju kriterije pripadnosti pripadaju župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika:

(1) *Jezična pripadnost*

Slavljenje liturgije na vlastitom materinskom jeziku važan je dio prakticiranja vjere. Prema svom jeziku katolici pripadaju odgovarajućim župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika. Budući da je jezična pripadnost "meki" kriterij, potrebni su daljnji, provjerljivi kriteriji.

(2) *Državljanstvo*

Katolici drugog materinskog jezika pripadaju odgovarajućoj župnoj zajednici katolika drugog materinskog jezika ovisno o svojoj nacionalnosti

(3) *Teritorij*

Katolici drugog materinskog jezika pripadaju župnoj zajednici katolika drugog materinskog jezika na čijem području imaju prebivalište ili, u nedostatku mjesta stanovanja, svoje uobičajeno boravište (usp. čl. 5. st. 4. KGO). Svrha i trajanje boravka nisu bitni („Nemo est” IV br. 33 čl. 2)¹⁸. Time se ne mijenja pripadnost mjesnoj župi prebivališta.

(4) *Upis u župnu zajednicu*

Katolici koji ne ispunjavaju kriterije 2.1.3.2. (2) državljanstvo i/ili 2.1.3.2. (3) teritorij, mogu na temelju upisa postati članovima župne zajednice ka-

¹⁷ Ivan Pavao VI., *Motu proprio Pastoralis Migratorum cura*, Vatikan 1969.

¹⁸ Biskupska kongregacija, *Instrukcija, De pastoralis migratorum cura („Nemo est”)*, Vatikan 1969.

tolika drugog materinskog jezika. Roditelji mogu upisati malodobnu djecu do 14. godine života (vjerska punoljetnost). Od 15. godine maloljetnici se sami upisuju. Vjernik svojom izjavom može povući taj upis. Članstvo u više župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika na temelju upisa nije moguće.

2.1.3.3.

Prava i obveze članova župne zajednice katolika drugog materinskog jezika

(1) *Izborno pravo*

Sve osobe s navršениh 16 godina života i osobe koje u skladu s 2.1.3.2. pripadaju župnoj zajednici katolika drugih materinskih jezika imaju pravo glasa na izborima za pastoralno vijeće. Izbori su uređeni Pravilnikom o izborima.

Pravo glasa u mjesnoj župi prebivališta ostaje nepromijenjeno.

(2) *Primanje sakramenata*

Članovi župne zajednice katolika drugog materinskog jezika mogu se u pogledu primanja sakramenata, uključujući ženidbu, obratiti župniku župne zajednice katolika drugog materinskog jezika ili mjesnom župniku.¹⁹

2.2.

Kooperativno dušobrižništvo drugog materinskog jezika na drugim mjestima crkvenog djelovanja

Dušobrižništvo katolika drugog materinskog jezika ne odvija se samo na mjestima dušobrižničke skrbi (Seelsorgeorte), u zajedništvima (Gemeinschaften) ili u župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika. Kao dio cjelokupnog dušobrižništva on nalazi svoje mjesto i u mnogim drugim područjima pastoralnog djelovanja biskupije.

¹⁹ U skladu s PMC 39,3

Svaki crkveni djelokrug zalaže se za interkulturalnu perspektivu, otvara interkulturalne prostore u kojima može nastati nešto novo i podupire ponudu u mjestima dušobrižničke skrbi (Seelsorgeorte), u zajedništvima (Gemeinschaften) i u župnim zajednicama (Gemeinden) katolika drugog materinskog jezika, kroz blisku suradnju s njima. Takvoj se suradnji teži i takvu se suradnju razvija u području rada s mladima, odgojno-obrazovnog rada, kategorijalnog pastoralara, Karitasa, duhovnih zajednica, udruga i dr.

Osim toga, svaki crkveni djelokrug provjerava kompatibilnost svojih ponuda i, ako je potrebno, sam razvija nove ponude koje su također atraktivne i dostupne katolicima drugog materinskog jezika. Ako se te ponude odvijaju na drugom materinskom jeziku, dušobrižnički djelatnici drugog materinskog jezika stoje na raspolaganju kao partneri za suradnju.

Traže se i otvaraju putovi za dugoročnu suradnju na razini dušobrižničkih jedinica, dekanata i biskupije te njihovih ustanova.

2.3.

Sustav potpore dušobrižništvu drugog materinskog jezika

Na raspolaganju stoji dovoljno mogućnosti za izobrazbu i savjetovanje kojima se podržava dušobrižništvo drugog materinskog jezika i osigurava provedba načela i smjernica.

3.
STRUKTURE ODGOVORNOSTI
U DUŠOBRIŽNIŠTVU DRUGOG
MATERINSKOG JEZIKA

3.1.

Zajedničko upravljanje u župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika

3.1.1.

Zastupanje župnih zajednica katolika drugih materinski jezika

Za katolike drugog materinskog jezika treba u svakoj župnoj zajednici osnovati Pastoralno vijeće (PaR). Ono je u skladu s ovim propisima zastupnik župne zajednice (GKaM) u okviru njenih ovlasti.

3.1.2.

Zadaće pastoralnog vijeća

(1) Pastoralno vijeće zajedno sa župnikom vodi župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika. Odgovorno je za ispunjavanje zadaća župne zajednice katolika drugog materinskog jezika (čl. 1 KGO) te je zajedno sa župnikom odgovorno za okupljanje i poslanje župne zajednice katolika drugog materinskog jezika. Ono osigurava da župna zajednica može nastaviti ispunjavati svoju zadaću znaka i oruđa Božjeg spasenjskog djela u Isusu Kristu. Donosi odluke potrebne za ispunjenje zadaća župne zajednice i odgovorno je za njihovu provedbu. Pritom treba uvažiti poticaje, želje i pritužbe iz župne zajednice katolika drugog materinskog jezika.

(2) Pastoralno vijeće treba nastojati osigurati da se zadaće Crkve i njezino djelovanje u društvu izvršavaju u tijesnoj suradnji između župnika i župljana.

(3) Pastoralno vijeće promiče razvoj različitih talenata i zvanja župljana. Ono pokreće i prati razvojne procese i stvara odgovarajuće okvirne uvjete za pastoralno djelovanje stalno zaposlenih i volontera.

(4) Pastoralno vijeće podupire osnivanje, angažman i umrežavanje skupina i projektnih skupina, grupacija i udruženja u župnoj zajednici katolika drugog materinskog jezika. Ono delegira zadaće i područja odgovornosti (između ostalog na stručna povjerenstva, vidi čl. 37, 39 i 40 KGO) te jača svijest i percepciju zajedničke odgovornosti i suradnje svih u župnoj zajednici katolika drugog ma-

terinskog jezika.

(5) Pastoralno vijeće promiče kontakte župne zajednice katolika drugog materinskog jezika sa mjesnom župom kao i crkvenim ustanovama koje se nalaze na području mjesne župe. Podržava interakciju i umrežavanje različitih crkvenih aktivnosti na licu mjesta, također s ekumenskim i društvenim partnerima.

(6) Prije novog namještenja dušobrižničkog osoblja u župnoj zajednici katolika drugog materinskog jezika, pastoralno vijeće izvješćuje Biskupski ordinarijat o mjesnim prilikama. Izvješće se nadopunjuje mišljenjem dekana.

3.1.3.

Položaj i odgovornost župnika²⁰

(1) Župnik je po nalogu biskupa voditelj župne zajednice katolika drugog materinskog jezika. Zajedno s pastoralnim vijećem vodi župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika. Sva bitna pitanja i stvari mora iznijeti pastoralnom vijeću na savjetovanje i odlučivanje. Župnom zajednicom katolika drugog materinskog jezika upravlja se kooperativno i participativno. Župnik ima posebnu odgovornost za suglasje između župne zajednice katolika drugog materinskog jezika i biskupa kao i za suglasje između katolika samih župnih zajednica drugog materinskog jezika (koinonia) te za

a) naviještanje evanđelja (*martyria*),

b) slavlje liturgije i dijeljenje sakramenata (*liturgia*),

c) ispunjenje zapovijedi ljubavi (*diakonia*).

Svećenici i đakoni imenovani za župne zajednice katolika drugog materinskog jezika, kao i žene i muškarci imenovani za pastoralnu službu u župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika sudjeluju u toj posebnoj odgovornosti župnika.

(2) Župnik je po dužnosti predsjednik pastoralnog vijeća. Ako je za župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika imenovana pastoralna osoba za kontakt (pastorale Ansprechperson) župnik, kao predsjednik, može delegirati određene zadaće toj osobi, ne dovodeći u pitanje svoju konačnu

²⁰ Usporedi u vezi s tim i čl. 19. KGO.

odgovornost, posebno prema stavcima 4. i 5. i prema čl. 45. st. 1. KGO. Pritom osoba za kontakt za pastoralna pitanja mora uvažavati ulogu i prava izabranog predsjedatelja. Sva važna pitanja koja se odnose na život župe dostavlja pastoralnom vijeću na savjetovanje i odlučivanje.

- (3) Biskup u skladu s c. 517 čl. 2 CIC može angažirati župne povjerenika za župne zajednice katolika drugog materinskog jezika.

Pritom župni povjerenik mora uvažavati ulogu i prava izabranog predsjedatelja. Sva važna pitanja koja se odnose na život župe dostavlja pastoralnom vijeću na savjetovanje i odlučivanje.

- (4) Što se tiče posebne odgovornosti župnika (stavak 1. rečenica 5.), pravomoćne odluke mogu se donositi samo u suglasnosti s njim. Ako župnik glasuje protiv prijedloga iz ovog područja ili ako se suzdrži od glasanja, odluka pastoralnog vijeća ne može postati pravomoćna. Međutim, župnik ima pravo pismeno izjaviti svoj retroaktivni pristanak u roku od tjedan dana od donošenja odluke. Ako se ne postigne pravovaljano rješenje zbog nesuglasja župnika, pastoralno vijeće može uložiti prigovor ako smatra da nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 1. rečenice 5. U tu svrhu najmanje jedna trećina članova mora pismeno zatražiti sastanak na tu temu u drugom tjednu nakon donošenja odluke. Sastanak treba održati u roku od četiri tjedna. Pritom se ne primjenjuje čl. 50. st. 3 KGO. Ako se na tom sastanku ne postigne dogovor o toj stvari, treba zamoliti dekana ili njegovog zamjenika da posreduju u skladu sa čl. 84 st. 1 KGO. Ako se niti u tom slučaju ne postigne dogovor, stvar se predaje Biskupskom nadzoru na odlučivanje.

- (5) Župnik mora uložiti prigovor na odluke pastoralnog vijeća koje, po njegovu mišljenju, krše crkveno ili svjetovno pravo. On se može protiviti odlukama ako bi, nakon njegova pomnog ispitivanja, provedba odluke mogla štetno utjecati na Crkvu ili crkvene pravne osobe. Prigovor se mora podnijeti pastoralnom vijeću odmah, a najkasnije u roku od tjedan dana nakon primitka rješenja na znanje. To ima odgodni učinak. Najkasnije četiri tjedna nakon donošenja odluke treba ponovno razmotriti to pitanje. Ako se ne postigne dogovor, treba zamoliti dekana ili njegovog zamjenika da posreduju u

skladu s čl. 84 st. 1 KGO. Ako se niti u tom slučaju ne postigne dogovor, stvar se predaje Biskupskom nadzoru na odlučivanje.

- (6) Stavak 4. i 5. također se odnose na odluke pastoralnog odbora (čl. 34 KGO) i stručnih povjerenstava (čl. 37 KGO). Ako se ne postigne dogovor, u takvim slučajevima treba radi posredovanja uključiti pastoralno vijeće.

3.1.4.

Predsjedanje pastoralnim vijećem

- (1) Predsjedništvo pastoralnog vijeća čine župnik kao predsjednik po dužnosti i izabrani predsjedatelj. Obojica su odgovorni za organizaciju susreta i način rada tijela, kao i za vanjsko predstavljanje župe katolika drugog materinskog jezika. Izabrani predsjedatelj ima i druga prava i dužnosti propisane ovim pravilnikom.
- (2) Pastoralno vijeće između svojih izabranih članova bira izabranog predsjedatelja. K tome pastoralno vijeće treba odabrati dva zamjenika. Izabrani predsjedatelj može pojedine poslove delegirati na trajnoj osnovi jednom ili obojici zamjenika predsjedatelja. Pastoralno vijeće to mora potvrditi svojom odlukom. Ako se imenuju dva zamjenika, mora se odrediti i jesu li zamjenici ovlašteni za pojedinačno ili zajedničko zastupanje te koja se prava i zadaće izabranog predsjedatelja prenose na koju osobu.
- (3) Ako izabrani predsjedatelj ili njegov zamjenik podnesu ostavku na dužnost, treba održati dopunske izbore za tu dužnost, što ne utječe na druge dužnosti. To vrijedi i za slučaj da odabrani predsjedatelj ili zamjenik napuste tijelo.
- (4) Izabranog predsjedatelja moguće je smijeniti glasovanjem. Glasovanju mora prethoditi posrednički sastanak sa župnikom kao predsjedavajućim po dužnosti. Isto tako, nakon žalbe pastoralnog vijeća ili izabranog predsjedatelja, mora se obaviti posrednički razgovor s dekanom ili njegovim zamjenikom.
- Za smjenu izabranog predsjedatelja potrebna je dvotrećinska većina svih članova pastoralnog vijeća s pravom glasa.

3.1.5.

Sastav pastoralnog vijeća

- (1) Članovi pastoralnog vijeća s pravom odlučivanja su:
 1. župnik ili njegov zamjenik prema čl. 22 KGO,
 2. od biskupa imenovana pastoralna osoba za kontakt (pastorale Ansprechperson) za župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika ili župni povjerenik prema (Gemeindebeauftragte) c. 517 čl. 2 CIC,
 3. broj izabranih članova (čl. 23 KGO) koji odgovara veličini župe katolika drugog materinskog jezika, između kojih pastoralno vijeće bira izabranog predsjedatelja i njegove zamjenike.
- (2) Članovi pastoralnog vijeća s pravom savjetovanja su:
 1. svećenici pomoćnici, đakoni, župni i pastoralni referenti te župni i pastoralni asistenti i drugi pastoralni djelatnici imenovani za službu u župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika;
 2. dvoje mladih ili mladih odraslih (od 16 do 27 godina), pod uvjetom da dva kandidata iz te dobne skupine već nisu izabrana u pastoralno vijeće. Ako je izabran samo jedan kandidat iz ove dobne skupine, imenuje se još jedan član savjetnik. Član(ovi) su mlade odrasle osobe koje su se kandidirale za izbore za pastoralno vijeće i, ako ih se više kandidiralo, koje su dobile najviše glasova. Ako niti jedna mlada odrasla osoba nije kandidat, pastoralno vijeće, u dogovoru sa svim skupinama mladih, treba imenovati dvoje mladih ili dvije mlade odrasle osobe iz župne zajednice katolika drugog materinskog jezika kao savjetodavne članove. Pritom muške i ženske osobe trebaju biti, po mogućnosti, jednakopravno zastupljene.
 3. predsjednici stručnih povjerenstava (čl. 37. st. 2 rečenica 4 KGO), ako već ne pripadaju pastoralnom vijeću.
- (3) Članove koji se biraju sukladno stavku 1. točki 3. određuju članovi župe općim, neposrednim, slobodnim, jednakim i tajnim glasovanjem. Detalji su uređeni u Pravilniku o izborima (WahlO).
- (4) Kandidati koji nisu bili izabrani mogu biti pozvani da nazoče javnim sas-

tancima kao stalni savjetodavni sudionici (vidi čl. 51. stavak 3. KGO).

3.1.6.

Ostale odredbe za pastoralno vijeće

(1) Mandat i zamjenski članovi u skladu s čl. 24 KGO

(2) Pravo glasa

Članovi župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika koji su na dan izbora navršili 16 godina života i najmanje tri mjeseca pripadali zajednici imaju pravo glasa u skladu s 2.1.3.2. Pripadnost,

(3) Izborni ciklus

Izbor pastoralnog vijeća odvija se u istoj rotaciji kao i izbor župnog vijeća. Vrijede propisi Pravilnika o župama. U ostalom vrijede odredbe pravilnika o izboru članova župnih i pastoralnih vijeća (WahlO).

(4) Pravo na glasovanje i kandidiranje u skladu s čl. 26. KGO, te 2.1.3.2. Pripadnost.

(5) Nepravo glasovanje prema stambenim četvrtima. U župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika, koje redovito služe bogoslužja na više mjesta, pastoralno vijeće može odlučiti da se za sljedeće izbore provede nepravo glasovanje prema stambenim četvrtima. Pastoralno vijeće mora odrediti broj mjesta za ove četvrti na kojima se služe mise.

(6) Razlozi spriječenosti, osporavanje izbora, stupanje na dužnost, obavijesti i pravni status članova u skladu s čl. 27-31 KGO.

(7) Propisi o praktičnom radu u pastoralnom vijeću vidi čl. 44 - 56, 59-63 KGO. Dodatna pravila uz čl. 56. Zapisnik: radi lakše suradnje s drugim tijelima, tekst odluke mora biti napisan na materinskom i njemačkom jeziku i do kumentiran u zapisniku.

(8) Pravila za rad u odborima vidi čl. 34, 37-39 KGO.

(9) Pravila za skupštinu vidi čl. 34, 41-43 KGO.

3.2.

Strukture suradnje

3.2.1.

Sudjelovanje u župnom vijeću

Redovito zastupanje u župnom vijeću mjesne župe može se odvijati u skladu s čl. 21 st. 2 br. 3 KGO ili čl. 51 st. 3 KGO. Za sve konzultacije i odluke koje bi mogle imati utjecaja na župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika, na sastanak se pozivaju predstavnici pastoralnog vijeća kao savjetodavni sudionici (usp. čl. 51. st. 1. KGO).

O broju zastupnika odlučuje pastoralno vijeće. U tu svrhu, pastoralno vijeće treba biti obaviješteno o nadolazećim pitanjima i odlukama u župnom vijeću. Isto vrijedi i za teme u pastoralnom vijeću koje se tiču mjesne župe (Belegengemeinde).

Župno vijeće mjesne župe sastaje se najmanje jednom godišnje s članovima pastoralnog vijeća kako bi raspravljali o zajedničkim pitanjima i nedoumicama.

3.2.2.

Sudjelovanje Crkvene uprave (Kirchenpflege)

Za sve konzultacije koje bi mogle utjecati na proračun župne zajednice, na pastoralno vijeće kao savjetodavnog sudionika treba pozvati i upravitelja župnim dobrima. Upravitelj župnim dobrima mora biti pozvan na pastoralno vijeće najmanje jednom godišnje, osobito radi planiranja proračuna.

Kako bi se osigurala učinkovitost odluka pastoralnog vijeća (posebno u pogledu financijskih i kadrovskih pitanja), preporučljivo je unaprijed poslati pozive za sastanak pastoralnog vijeća župniku voditelju mjesne župe i upravitelju župnim dobrima (Kirchenpfleger).

3.2.3.

Zajednički odbor dušobrižničke jedinice (Gemeinsamer Ausschuss)

Zastupljenost župne zajednice katolika drugog materinskog jezika u Zajedničkom odboru dušobrižničke jedinice uređena je u čl. 10 KGO.

3.2.4.

Opće župno vijeće

Zastupljenost župne zajednice katolika drugog materinskog jezika u Općem župnom vijeću (Gesamtkirchengemeinderat) uređena je u čl. 32. stavak 4. KGO.

3.2.5.

Dekanatsko vijeće

Zastupljenost župne zajednice katolika drugog materinskog jezika u Dekanatskom vijeću uređena je u čl. 15. stavak 1. Pravilnika o dekanatima (Deko).

3.2.6.

Forum katolika drugog materinskog jezika

Forum katolika drugog materinskog jezika osnovan je u biskupiji Rottenburg-Stuttgart za potrebe katolika drugog materinskog jezika. Sastav, zadaće i misija uređuju se u zasebnom pravilniku.

3.2.7.

Biskupijsko vijeće

Zastupljenost zajednice katolika drugog materinskog jezika u Biskupijskom vijeću uređena je u čl. 2. stavak 1. br. 8 DekO.

4. PASTORALNO OSOBLJE

Osnovna promišljanja

Sastav pastoralnih timova u dušobrižništvu odgovara sve diferenciranijoj slici sastava vjernika. Ovdje svećenici i zaposlenici s različitim kulturnim, životnim i migracijskim iskustvima surađuju kooperativno i parcitipativno.

Ono što je za mnoge još novo iskustvo, to u dubini odgovara katoličkom shvaćanju opće crkve krštenih i krizmanih iz svih zemalja, jezika i kultura. Međusobna razmjena darova i talenata dragocjeno je obogaćenje. Možemo zajedno doživjeti "opću crkvu" na licu mjesta.

Preduvjet uspješnog pastoralnog tima, usmjerenog prema ljudima i njihovoj individualnoj situaciji, je prikladno osposobljeno i obučeno osoblje. Biskupija pokušava pridobiti novo, dobro osposobljeno pastoralno osoblje. Sve zaposlenike podržava se kroz izobrazbu i kroz timski nadzor da prepoznaju i reflektiraju prilike i poteškoće u kulturno mješovitim pastoralnim timovima kao i osobni profesionalni rad te da se razvijaju kao dobar pastoralni tim. Cilj je da svi pastoralni djelatnici budu sposobni pronaći i dati adekvatan odgovor na interkulturalne izazove. Pri raspoređivanju osoblja vodi se računa o mješovitim timovima, posebno u dušobrižničkim jedinicama, gdje među vjernicima ima visok udio migranata.

Svjedočanstvo pastoralnog osoblja osobito je vjerodostojno kada se temelji na osobnom životnom i vjerničkom iskustvu. Osobe s vlastitim migracijskim iskustvom (uspješnim iskustvom, ali i iskustvom stečenim svladavanjem teških situacija) mogu na poseban način biti „ohrabrenje“ za novopridošle osobe u zajednicama. Ako se to životno iskustvo odražava u studiju, karijeri i vjeri, takvi su zaposlenici na poseban način „stručnjaci za migracije“ i prikladni umrežavatelji kroz svoje bliske kontakte u njemačkim strukturama.

Najvažnije zadaće djelatnika u pastoralu katolika drugog materinskog jezika – bilo svećenika, đakona ili stalnih djelatnika – jesu²¹:

nepristrano sagledavanje situacije i stanja katolika drugog materinskog jezika,

²¹ Papinsko vijeće za pastoral migranata i putujuću pouku, *Erga migrantes caritas Christi*, (Kristova ljubav prema migrantima), Izjave Apostolske Stolice (ur. DBK, Bonn, 2004), br. 78.

osobni kontakt i spremnost na svjedočenje vlastitim životom vjere;
zaštita etničkog, kulturnog, jezičnog i obrednog identiteta katolika drugog materinskog jezika te promicanje poštovanja kulturne i vjerske baštine katolika drugog materinskog jezika;
otvorenost drugim vjerskim oblicima i kulturnim tradicijama te stvaranje pastoralnih koncepata za provedbu pastorala za katolike drugih materinskih jezika;
pokretanje susreta između mjesnih župa i pastoralnih djelokruga, zajedništava (Gemeinschaften) i župnih zajednica (Gemeinden) katolika drugog materinskog jezika;
Župnici voditelji i svi pastoralni djelatnici brinu se za provedbu propisa i koncepata biskupije Rottenburg-Stuttgart i ciljeva pastoralne suradnje dušobrižničke jedinice. To se posebno događa u području prevencije, zaštite mladih i djece. Animiraju i prate članove svojih zajednica na tom putu.

4.1.

Namještenje osoblja

Za pastoral drugog materinskog jezika biskupija prvenstveno namješta osoblje s pastoralnim zvanjem. Namještenje tog osoblja uređeno je u biskupijskom planu radnih mjesta.

Sve pastoralni namještenici za dušobrižništvo drugog materinskog jezika u mjestima dušobrižničke skrbi (Seelsorgeorte), zajedništvima (Gemeinschaften) ili župnim zajednicama, u pravilu su namješteni za cijelu dušobrižničku jedinicu. U budućnosti će ispreplitanje pastorala njemačkog govornog područja i drugog materinskog jezika biti sve važnije. Taj se izazov rješava angažiranjem pastoralnog osoblja župne zajednice katolika drugog materinskog jezika za rad u cijeloj dušobrižničkoj jedinici i obrnuto. Postotna podjela utvrđena je u pojedinom dekretu o zapošljavanju, a prikazana u planu radnih mjesta dušobrižničke jedinice.

Ako je djelatnik zaposlen za više župnih zajednica katolika drugog materinskog

jezika, može redovito surađivati u pastoralnom timu ili u Zajedničkom odboru (Gemeinsamer Ausschuss) samo jedne dušobrižničke jedinice. Pojednosti su uređene u opisu radnog mjesta.

Za Biskupijski nadzor odgovoran je voditelj Odjela V. – Pastoralno osoblje. Izravni nadzor nad svećenicima i pastoralnim djelatnicima, koji su većim dijelom svojeg radnog mjesta pridruženi toj župnoj zajednici katolika drugog materinskog jezika, ima njihov voditelj. Nadzor nad voditeljem ima dekan. To vrijedi i za svećenike koji pripadaju egzemptnom redu.

4.1.1.

Svećenici u župi katolika drugog materinskog jezika

Svećenici za župne zajednice katolika drugog materinskog jezika ostaju inkardinirani u matičnoj biskupiji; članovi reda ostaju članovi svoga reda. Tijekom službe u župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika podvrgnuti su jurisdikciji biskupa biskupije Rottenburg-Stuttgart u pogledu svoje službe i svećeničkog načina života, čak i ako pripadaju egzementnoj redovničkoj zajednici.

Za vrijeme svoga djelovanja u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, svećenici za katolike drugog materinskog jezika pripadaju prezbiteriju biskupije i dekanatskom kapitolu svojeg službenog sjedišta.

Njihova je odgovornost vezana uz osobu i područje. Unutar dušobrižničke jedinice svećenici župa katolika drugog materinskog jezika preuzimaju i svećeničke dužnosti u svim drugim zajednicama. U njihovim dekretima o zapošljavanju dodjeljuju im se punomoći koje su potrebne za to. Detalji su uređeni u opisu radnog mjesta. Katolici drugog materinskog jezika koji žive izvan župne zajednice katolika drugog materinskog jezika također mogu dobiti dušobrižničku skrb. Međutim, službenu ovlast za podjeljivanje sakramenata ima župnik župe koji je nadležan prema mjestu stanovanja.

Kanon pastoralnih obveza svećenika u skladu s cc 528 i 529 CIC vrijedi neograničeno za svećenike svih nacionalnosti i jezičnih skupina.

Nosi naziv župnika (Pfarrer).

Ima ovlast krštenja.

U smrtnoj opasnosti može podijeliti sakrament potvrde.

Ima redovitu jurisdikciju za ispovijedanje.

Ovlašten je zakonito sklapati brakove unutar granica povjerenog mu područja, u skladu s ostalim propisima. Ovlašten je dati dopuštenje za sklapanje međukonfesionalnih brakova te oprost od javne objave ako su za to ispunjeni zakonski uvjeti. Moguća je subdelegacija unutar kanonskih odredbi. Dužan je provjeriti ima li na predviđenom mjestu sklapanja braka ovlast za sklapanje braka. Ako to nije slučaj, od mjesnog svećenika treba tražiti delegiranje ovlasti.

Za španjolske državljane vrijedi sljedeće pravilo: crkveno vjenčanje španjolskih parova bez prethodnog građanskog zaključenja braka za njemačko i španjolsko pravno područje vrijedi samo ako ga obavlja svećenik kojeg je posebno ovlastila španjolska diplomatska misija.

4.1.2.

Voditelj župnih zajednica katolika drugih materinski jezika

Svećenika, u pravilu, imenuje biskup da vodi župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika, a njegovo je područje određeno dekretom o osnivanju. Njegove punomoći kumulirane su s onima koje imaju mjesni župnici.

Voditelj župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika ima kao administrator ista prava i obveze kao i mjesni župnik. On nije automatski rector ecclesiae.

On je jednakopravan službeno imenovanom mjesnom župniku.

Dužan je svoje zadaće obavljati u skladu s važećim pravilnicima.

On je neposredno nadređen svećenicima i pastoralnim djelatnicima koji su s većim dijelom svojeg radnog vremena pridruženi toj župnoj zajednici katolika drugog materinskog jezika.

Predsjednik Zajedničkog odbora (Gemeinsamer Ausschuss) dušobrižničke jedinice može voditelju župne zajednice katolika drugog materinskog jezika prenijeti zadaću neposrednog nadzora nad svim djelatnicima čiji je nositelj zapošljavanja mjesna župa (npr. tajnik). To delegiranje treba dokumentirati pisanim putem.

Voditelj župne zajednice katolika drugog materinskog jezika vodi tu župnu zajednicu zajedno s pastoralnim vijećem. Sva bitna pitanja i stvari mora iznijeti pastoralnom vijeću na savjetovanje i odlučivanje. Župom se upravlja kooperativno i participativno.

Ako je voditelj dviju župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika, može redovito raditi samo u Zajedničkom odboru jedne dušobrižničke jedinice; isto vrijedi i za rad u Dekanatskom vijeću, što je navedeno u opisu posla.

Dijecezanski biskup može imenovati osobu za kontakt za pastoralnu skrb (Pastorale Ansprechperson) za župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika.

U skladu s c. 517 čl. 2 CIC, dijecezanski biskup ima mogućnost povjeriti vjernicima koji su primili sakrament krštenja i potvrde odgovorno vršenje određenih administrativnih poslova pod krajnjom odgovornošću nadležnog svećenika.

4.1.3.

Ostale odredbe

Što se tiče plaće, stana i njegovog opremanja, ureda, opremanja radnog mjesta i osiguranja opreme za rad, kupnje vozila, naknade troškova prijevoza i troškova putovanja, prava na godišnji odmor, usavršavanja i dr. za svećenike i pastoralne djelatnike župne zajednice katolika drugog materinskog jezika vrijede iste odredbe kao i za svećenike i pastoralne djelatnike biskupije. Za članove reda vrijede i odredbe sklopljenih ugovora o razmještauju.

Kod svećenika za katolike s drugim materinskim jezicima provjeravaju se njihovi postojeći odnosi osiguranja u pogledu zdravstvenog osiguranja i mirovinskog osiguranja prije početka službe te se prema tome utvrđuju zakonska osiguranja tijekom njihove službe u biskupiji Rottenburg-Stuttgart. Za socijalno osiguranje (zdravstveno osiguranje, osiguranje za njegu, osiguranje od nesreća) i mirovinsko osiguranje vrijede zakonske i posebne odredbe biskupije. Za pripadnike reda vrijede zaključeni ugovori o razmještauju.

4.2.

Komunikacija

Biskupija cijeni dobru komunikaciju, obvezujuće dogovore i ciljano djelovanje. To je zadaća svih, ali odgovornost za to imaju stalno zaposleni pripadnici dušobrižničke jedinice.

4.2.1.

Na razini dušobrižničke jedinice

Međusobni dogovor (Dienstgespräch) župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika

Redovni pastoralni i crkveni djelatnici župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika sastaju se na redovitim razgovorima pastoralnog tima radi bliske suradnje i međusobnog dogovora.

Pastoralno vijeće župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika

Voditelj župne zajednice katolika drugog materinskog jezika pripada pastoralnom vijeću s pravom donošenja odluka. Pastoralnom vijeću sa savjetodavnim glasom pripadaju sve pastoralne službe kojima je povjerena dušobrižničku skrb u župnoj zajednici katolika drugog materinskog jezika.

Pastoralni tim dušobrižničke jedinice

Zajedno s ostalim pastoralnim djelatnicima određenim za pastoral u dušobrižničkoj jedinici, pastoralni djelatnici župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika čine pastoralni tim.

Vodi ga župnik voditelj dušobrižničke jedinice.

Rad u pastoralnom timu dušobrižničke jedinice dio je službe. Ako je djelatnik zaposlen za više župnih zajednica za katolike drugog materinskog jezika, može redovito raditi samo u pastoralnom timu jedne dušobrižničke jedinice. To se utvrđuje u opisu rada. U pastoralnim timovima drugih dušobrižničkih jedinica treba po potrebi sudjelovati savjetodavno.

Zajednički odbor (Gemeinsamer Ausschuss) dušobrižničke jedinice

Svećenici i pastoralni djelatnici savjetodavni su članovi Zajedničkog odbora dušobrižničke jedinice.

Suradnja u Zajedničkom odboru dušobrižničke jedinice dio je službe. Ako je djelatnik zaposlen za više župnih zajednica za katolike drugog materinskog jezika, može redovito raditi u Zajedničkom odboru samo jedne dušobrižničke jedinice. To se utvrđuje u opisu rada. U zajedničkim odborima drugih dušobrižničkih jedinica na zahtjev treba sudjelovati savjetodavno.

4.2.2.

Na razini dekanata

Dekanatska konferencija i konferencija župnika koji vode župe

Pastoralne službe svih župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika članovi su Dekanatske konferencije prema svojem službenom sjedištu, voditelji župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika također su članovi Konferencije župnika koji vode župe. Sudjelovanje je obavezno.

Pri izboru dekana imaju pravo glasa svi svećenici i đakoni koji rade u dekanatu s najmanje 50% pastoralne službe; voditelji župne zajednice katolika drugog materinskog jezika u dekanatu svoje službe imaju aktivno i pasivno biračko pravo.

4.2.3.

Na razini biskupije

Biskupijske konferencije

Osnovane su biskupijske konferencije na kojima svećenici i pastoralni djelatnici razmjenjuju informacije o pastoralnim pitanjima. One se mogu, tamo gdje je smisljeno, održavati prema jezičnim skupinama.

Tu se razgovara o svim važnim pitanjima pastoralna drugog materinskog jezika. Sudjelovanje je za sve pastoralne službe u župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika obvezujuće.

U pravilu se sastaju dva puta godišnje.

Svećenici i pastoralni djelatnici dotične Biskupijske konferencije između sebe biraju glasnogovornika i tri predstavnika; pritom trebaju biti zastupljeni barem jedan svećenik i jedan pastoralni djelatnik. Glasnogovornik je predsjedavajući biskupijske konferencije.

Zadaće glasnogovornika su:

- pripreme i vođenje biskupijskih konferencija
- razgovori o svim važnim pitanjima pastoralnog materinskog jezika pojedine jezične skupine
- savjetodavna skupina za pitanja upravljanja biskupijom.

Kružok glasnogovornika

Kružok glasnogovornika čine glasnogovornici biskupijskih konferencija i predstavnici Biskupskog ordinarijata koji se bliže bave pitanjima pastoralnog materinskog jezika. Moderira ga nadležan referent u HA IV – Pastoralni koncept. Rad glasnogovornika uređen je pravilnikom.

Zastupanje u Vijeću svećenika (Priesterrat)

Svećenici za katolike drugog materinskog jezika biraju među sobom dva predstavnika s pravom glasa u Vijeću svećenika. Ta dva predstavnika ujedno su članovi Biskupijskog vijeća s pravom glasa (čl 2. st. 1. br. 3. Statuta biskupijskoga Svećeničkog vijeća).

Zastupanje u Konferenciji dekana

Tri glasnogovornika Biskupijskih konferencija članovi su konferencije dekana. U slučaju spriječenosti mijenjaju ih zamjenici.

4.2.4.

Na razini Njemačke biskupske konferencije

Osim toga, treba njegovati odnos s nacionalnim delegaturama i delegatima. Podržava se zajednička razmjena, sudjelovanje na konferencijama, događajima, usavršavanje, duhovne vježbe, kao i aktivno sudjelovanje u tijelima.

4.3.

Razvoj osoblja

4.3.1.

Traženi profil

Osnovni uvjet za zaposlenje u biskupiji Rottenburg-Stuttgart su dokazane teološke, duhovne i pastoralne vještine kroz kvalificirani teološki studij i praktično pastoralno usavršavanje. Župnički ispiti se priznaju gdje je to moguće.

Očekuju se sljedeći stavovi i kompetencije:

- spremnost na rad u timu župne zajednice katolika drugog materinskog jezika i dušobrižničke jedinice (sposobnost timskog rada),
- dobro poznavanje njemačkog i dotičnog materinskog jezika (preduvjet za zapošljavanje je znanje njemačkog jezika u skladu sa zahtjevima SR Njemačke za strane pastoralne djelatnike),
- interkulturalne kompetencije
- poznavanje i provedba propisa i koncepata biskupije Rottenburg-Stuttgart.
- spremnost na pastoralan rad i za katolike drugih jezičnih grupa.

4.3.2.

Pridobivanje i odabir osoblja

a) Osoblje biskupije

Snaga različitosti ogleda se u (budućem) pastoralnom osoblju biskupije Rottenburg-Stuttgart. Tu različitost potiče sljedeće:

- Pastoralne službe, posebno zanimanja pastoralnog i župnog referenta, privlačna su opcija za mlade katolike drugog materinskog jezika da u svom poslu ostvare svoje kršćanstvo. Biskupija osigurava lako dostupne informacije o pojedinim zanimanjima.
- Sloboda kretanja unutar Europske unije i mogućnost boravišne dozvole za osobe iz trećih zemalja za studiranje i praksu također omogućavaju osobama iz inozemstva da studiraju teologiju u Njemačkoj.
- Biskupija Rottenburg-Stuttgart održava kontakt sa stranim sveučilištima

preko nacionalnog ravnatelja i nacionalnih delegata te omogućuje međusobnu razmjenu studenata u kombinaciji s pastoralnom praksom.

- Odjel *HA I – Izobrazba* obraća se posebno mladim katolicima drugog materinskog jezika u zemlji i inozemstvu i prati ih svojim ponudama u pogledu pastoralne službe u župama njemačkog govornog područja te u župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika. Cilj je da se primanje u izobrazbu za pastoralnog djelatnika odvija u ovoj biskupiji.
- Priznaju se strane diplome kandidata; po potrebi se u Njemačkoj završavaju dopunski tečajevi.
- I u pogledu puta do trajnog đakonata, katolici drugog materinskog jezika izjednačeni su s Nijemcima. Za unijatske kršćane potrebno je odobrenje Apostolske Stolice i matične biskupije.

b) *Osoblje iz matičnih biskupija ili vjerskih redova*

Drugi način popunjavanja mjesta u župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika je uključivanje:

- nacionalnog delegata relevantne nacionalnosti ili jezične skupine kojeg imenuje Njemačka biskupska konferencija,
- nacionalnog koordinatora domovinske crkve,
- nacionalnog direktora za pastoral stranaca Njemačke biskupske konferencije.

Osoblje na te službe također imenuje biskup.

4.3.3.

Dodjela radnih mjesta

Radna mjesta dodjeljuju se nakon raspisivanja natječaja za radno mjesta u službenom listu.

Osoba zadužena za osoblje u odjelu *HA V – Pastoralno osoblje* usklađuje natječaj s nadležnim dekanom i nacionalnim ravnateljem Biskupske konferencije. Imenovanje je u odgovornosti biskupa biskupije Rottenburg-Stuttgart.

4.3.4.

Uvođenje u posao novih zaposlenika

Svi novoprimiteljni pastoralni djelatnici s namještenjem u dušobrižništvu drugih materinjih jezika moraju sudjelovati u pripravnim tečajevima.

Ciljevi:

- Upoznati biskupiju Rottenburg-Stuttgart.
- Upoznavati i djelovati prema smjernicama i pastoralnim konceptima.
- Poznavati i primjenjivati specifične koncepte pastora drugih materinskih jezicima u biskupiji Rottenburg-Stuttgart.
- Pratlja pri dolasku i razvoj osobnog i profesionalnog identiteta.
- Suradnja u pastoralnoj skrbi u dušobrižničkoj jedinici kao i dobra suradnja stalnih i volonterskih djelatnika.

Moguće su financijske potpore za stjecanje ili proširenje jezičnih vještina njemačkog ili drugog materinskog jezika, za stjecanje vozačke dozvole i druge ponude za sudjelovanje u raznim aktivnostima.

Na uvodnim tečajevima rade i blisko surađuju *HA V - Pastoralno osoblje i HA I - Izobrazba te Institut za obrazovanje.*

4.3.5.

Trajno daljnje obrazovanje, duhovne vježbe

HA V - Pastoralno osoblje poziva svake godine na godišnji sastanak. On služi internom usavršavanju pastoralnih djelatnika i svećenika župnih zajednica katolika drugih materinskih jezika i za njih je obvezna. Godišnji sastanak otvoren je pastoralnim djelatnicima iz dušobrižničkih jedinica u kojima djeluju župne zajednice katolika drugog materinskog jezika, pastoralnim djelatnicima iz mjesta dušobrižničke skrbi (Seelsorgeort), zajedništva (Gemeinschaft) katolika drugog materinskog jezika te svim zainteresiranima za pojedinu temu.

Svaki zaposlenik treba jednom godišnje sudjelovati u jednoj aktivnosti trajnog daljnjeg obrazovanja.

Primjenjuju se opći propisi za osoblje: pet dana posebnog dopusta za sudjelovanje u programu daljnje izobrazbe i dodatni dani za sudjelovanje u duhovnim

vježbama. Troškovi tečaja mogu se subvencionirati, putni troškovi mogu se razmjerno nadoknaditi. Ovi se dani ubrajaju dodatno u obavezujuću ponudu Biskupskog ordinarijata ili nacionalnih delegata.

U godišnjem savjetovanju zaposlenika mogu se predložiti i dogovoriti daljnje mjere personalnog razvoja.

4.3.6.

Premještaj - odlazak

Za pastoralno osoblje biskupije Rottenburg-Stuttgart vrijede opća pravila.

U slučaju osoblja iz matičnih biskupija ili vjerskih redova, prije premještaja unutar biskupije pravovremeno treba razjasniti situaciju s biskupskim ordinarijem i dotičnim svećenikom, nadležnim dekanom, predsjednikom Zajedničkog odbora (Gemeinsamer Ausschuss) dušobrižničke jedinice kao i koordinatorom odgovornim za dotičnu nacionalnost ili jezičnu skupinu. Informira se nacionalnog direktora. Ako uprava reda namjerava premjestiti članove reda koji su u službi biskupije Rottenburg-Stuttgart, potrebno je najmanje 3 mjeseca prije planiranog premještaja informirati upravu biskupije u skladu s ugovorom o razmješčaju osoblja.

Ordinarius proprius i nacionalni koordinator moraju podnijeti biskupu zahtjev za otpuštanje iz službe u biskupiji Rottenburg-Stuttgart najmanje 3 mjeseca ranije. O zahtjevu treba informirati dekana i predsjednika Zajedničkog povjerenstva.

Ako se umirovljuje svećenika iz neke druge matične zemlje, Ordinarius proprius mora dati pismenu potvrdu. Potvrdu treba pravovremeno, najmanje 6 mjeseci prije umirovljenja svećenika, dostaviti upravi biskupije. Ona će potom provjeriti je li svećenik stekao pravo na mirovinu te će svećenika obavijestiti o očekivanoj visini mirovine.

Prije razrješenja na zahtjev biskupa biskupije Rottenburg-Stuttgart, saslušava se dotičnog svećenika, neposredno nadređenog kao i koordinatora nadležnog za tu nacionalnost, tj. jezičnu skupinu. Potrebno je informirati ordinariusu propriusa.

5. ZARZĄDZANIE

Navedenim zajedništvima (Gemeinschaft), mjestima dušobrižničke skrbi (Seelsorgeorte) i župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika upravlja mjesna župa kao pravna osoba. Za mjesta dušobrižničke skrbi i zajedništva (Gemeinschaften) to je mjesna župa u čijoj se crkvi slave bogoslužja. Za župne zajednice katolika drugog materinskog jezika, to je mjesna župa koja je u dekretu o osnivanju određena kao sjedište i odgovorni nositelj.

5.1.

Mjesta dušobrižničke skrbi (Seelsorgeort) - financije i prostor

- (1) Slavlje liturgije omogućeno je na mjestu bogoslužja u neposrednoj blizini.
- (2) Pastoralni djelatnik dobiva pastoralni proračun i naknadu za troškove prijevoza odnosno putne troškove, što se obračunava s Biskupskim ordinarijatom.
- (3) Milodari koji se prikupe tijekom bogoslužja zajednica idu na račun mjesne župe. Milodari se uplaćuju u skladu s planom za milodare.
- (4) Mjesta dušobrižničke skrbi koriste sve prostorije u mjestu bogoslužja po istim načelima kao i ostale skupine u mjesnoj župi.

5.2.

Zajedništva (Gemeinschaft) - financije i prostor

- (1) Slavlje liturgije omogućuje se u mjesnoj župi koja je podnijela zahtjev za priznavanjem statusa zajedništva.
- (2) Mjesna župa dobiva od biskupije subvenciju, ako joj dekanat stavi na raspolaganje u najmanju ruku isti iznos. Subvencijom se upravlja na jednak način kao i subvencijom za infrastrukturu župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika.
- (3) Ako se ostvari (iz broja 2), mjesna župa dobiva za zajedništvo pastoralni

proračun. On se upotrebljava i njime se upravlja na isti način kao i s pastoralnim

proračunom župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika.

Za zajedništvo se u proračunu mjesne župe vode proračunske stavke, tj. mjesta troška. Tu se upravlja prihodima (pastoralni proračun, donacije, ostali milodari) i rashodima.

- (4) Milodari koji se prikupe tijekom bogoslužja zajedništva idu na račun mjesne župe. Milodari se uplaćuju u skladu s planom milodara.
- (5) Zajedništva se koriste svim prostorom na temelju jednakih načela kao i druge skupine.

5.3.

Župne zajednice katolika drugog materinskog jezika (GkaM-s)

Župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika upravlja se preko mjesne župe koja je u dekretu o osnivanju navedena kao sjedište i nositelj. Ona djeluje kao tijelo s pravom javnosti. Upravljanje podliježe pravilima koja važe za sve mjesne župe. Pravni poslovi kao što su zapošljavanje osoblja obavljaju se preko mjesnih župa, a samim time preko tijela za odlučivanje ovih mjesnih župa. Ta se župna zajednica naziva nadležna zajednica (Belegengheits-gemeinde).

5.3.1.

Upravljanje u vlastitoj odgovornosti

Nadležna zajednica skrbi i djeluje u dogovoru sa župnom zajednicom katolika drugog materinskog jezika.

Pritom se obe zajednice pridržavaju važećih odredbi (na primjer HKO, KGO, AVO-DRS) te postupaka koji su prikazani u Organizacijskom priručniku.

5.3.2.

Financije

Subvencije za pastoralni proračun i za infrastrukturu dodjeljuju se u skladu s odlukom Biskupskog vijeća. Usklađivanje se vrši prema ažuriranju ključnih podataka personalnih i materijalnih troškova u proračunu biskupije.

Subvencija za pastoralni proračun za infrastrukturu dodjeljuju se prema veličini župne zajednice katolika drugog materinskog jezika.

Ako se zbog pada broja katolika smanji izdvajanje za župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika, polovica razlike dobiva se tijekom razdoblja od dvije godine kao novčana naknada.

(1) Osnovna oprema

Župna zajednica katolika drugog materinskog jezika dobiva za ispunjenje svojih osnovnih pastoralnih zadaća financijsku potporu, takozvanu osnovnu opremu.

O raspodjeli te osnovne opreme kao i o daljnjim prihodima odlučuje pastoralno vijeće (sastav članova s pravom glasa vidi 3.1.5). Pastoralno vijeće svoju odluku uvodi u plan proračuna mjesne župe.

S osnovnom opremom financira se:

- rashodi za pastoralne zadaće,
- mediji
- poslovni rashodi
- poštarina
- naknade troškova i honorari u okviru važećih pravila.

Drukčija pravila moguća su u dogovoru između mjesne župe i župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika.

U proračunu mjesne župe prihodi i rashodi vode se na jednom mjestu troška. Plaćanja se provode preko blagajne mjesne župe.

Mogu se odobravati isplate akontacija na ruke.

Dokazi o prihodima i rashodima moraju biti uključeni u godišnji proračun

mjesne župe. Ako su izdaci manji od planiranih, može se stvoriti namjenska rezerva koja se može upotrijebiti za buduće manjkove.

(2) *Subvencija za infrastrukturu*

Mjesna župa dobiva od biskupije, za nastale dodatne rashode u pogledu infrastrukture, subvenciju, takozvanu subvenciju za infrastrukturu.

S tom subvencijom za infrastrukturu financira se sljedeće:

- troškovi prostora i režija za crkvu, prostor župne zajednice, uredi,
- troškovi opremanja župnog ureda,
- servis i održavanje tehničke opreme župnog ureda,
- troškovi osoblja za ostalo, ne pastoralno osoblje (npr. tajnik/-ca)
- kompenzacija s drugim mjesnim župama ako župna zajednica katolika drugog materinskog jezika koristi neke njihove prostore.

U župnom uredu mjesne župe je potrebno osigurati ispunjenje posebnih potreba župne zajednice katolika drugog materinskog jezika.

Subvencijom za infrastrukturu kao sa dodatnim poreznim prihodom, uz prihode od crkvenog poreza upravlja pravna župa (Belegenheitsgemeinde).

(3) *Milodari i misne nakane*

Milodare i misne nakane ubiru mjesna župa prema važećim pravilima.

5.3.3.

Ostalo osoblje

Nositelj zapošljavanja je mjesna župa; pastoralno vijeće župne zajednice katolika drugog materinskog jezika predstavlja personalne potrebe, mjesna župa pomaže oko realizacije (donošenje odluke, mogućnost financiranja, podnošenje zahtjeva) te provodi zapošljavanje u skladu s KGO.

U obzir treba uzeti važeće smjernice, npr. HKO, KGO, Smjernice za honoriranje volontera, AVO-DRS; obračun radnog vremena za crkvene službenike, domare, osoblje za čišćenje i crkvene glazbenike.

Troškovi osoblja financiraju se iz subvencije za infrastrukturu.

Treba težiti bliskoj suradnji s ostalim osobljem nadležne mjesne župe i

dušobrižničke jedinice.

Župno vijeće mjesne župe može u skladu s čl. 39 KGO prenijeti ovlast izdavanja naloga osoblju u stalnom radnom odnosu župne zajednice katolika drugog materinskog jezika. Župnik mjesne župe je u skladu s čl. 64. st. 2. KGO službeni nadređeni svih zaposlenika u župi. U skladu s čl. 64. st. 3 rečenicom 1 KGO može, neovisno o svojoj krajnjoj odgovornosti, prenijeti zadaće kao službeno nadređeni zaposlenicima mjesne župe ili drugim primjerenim osobama, na primjer voditelju župne zajednice katolika drugog materinskog jezika.

Nakon savjetovanja sa župnim vijećem/pastoralnim vijećem, i nakon razgovora s dotičnom osobom, zadaće pisanim putem prenosi župnik.

5.3.4.

Prostorije

Na temelju obvezujućih pisanih ugovora, crkve, kapele, župni domovi i uredi te pripadajuća infrastruktura stavljeni su na raspolaganje župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika prema priznatim biskupijskim kriterijima i u skladu s važećim propisima, po mogućnosti u prostorijama mjesne župe. Sporazum se provjerava u turnusima.

Nadležna mjesna župa (Belegengheitsgemeinde), župna zajednica katolika drugog materinskog jezika i ostale župe dušobrižničke jedinice dogovaraju se o korištenju prostora u dušobrižničkoj jedinici.

Katolici drugog materinskog jezika mogu besplatno koristiti crkve mjesnih župa. Ostale prostorije treba im staviti na raspolaganje po istim uvjetima kao i drugim skupinama iz mjesne župe.

5.3.5.

Vođenje crkvenih knjiga

U pravilu vrijedi sljedeće: službeni upisi u Matice vode se pod određenim brojem u župnom uredu one mjesne župe na čijem je području obavljena službena radnja. To vrijedi posebno za krštenja, krizme i vjenčanja u katoličkom obliku.

Javljanje primljenih sakramenata drugim uredima obavlja u skladu s uobičajenim smjernicama preko župnog ureda u kojem je službena radnja upisana pod brojem.

Za župnu zajednicu katolika drugog materinskog jezika dodatno vrijedi:²²:

- Krštenja *bez broja* upisuje župnik župne zajednice katolika drugog materinskog jezika u vlastitu maticu krštenih, uz napomenu u kojem je župnom uredu krštenje upisano *pod brojem*. Krsne listove izdaje samo župni ured župe u čijim knjigama je krštenje upisano s brojem.
- Krizmu unosi župnik župne zajednice katolika drugog materinskog jezika *bez broja* u svoju maticu krizmanika uz napomenu u kojem je župnom uredu izvršen upis *s brojem*.
- Vjenčanja *bez broja* upisuje župnik župe katolika drugog materinskog jezika u vlastitu maticu vjenčanih, uz napomenu u kojem je župnom uredu izvršen upis s brojem. Vjenčane listove izdaje samo župni ured zajednice u čijoj je knjizi *s brojem* upisan obred vjenčanja.

5.3.6.

Posjedovanje pečata

Službeni pečat smije posjedovati voditelj župne zajednice katolika drugog materinskog jezika samo uz odobrenje Biskupskog ordinarija, a smije se upotrebljavati samo za ovjere na temelju crkvenog prava. Posjedovanje pečata temelji se na važećoj odluci o posjedovanju pečata za župne zajednice katolika drugog materinskog jezika (KABl 2022, br. 13, str. 437 i dr.).

5.3.7.

Registar i vođenje evidencije

Dokumenti župne zajednice katolika drugog materinskog jezika čuvaju se u skladu s Crkvenim pravilnikom o arhiviranju (KAO)²³ i planu spisa²⁴ u zasebnim

²² Usp. u vezi s tim KABl 2009, br., str. 224-225, Vođenje crkvenih knjiga u župnim zajednicama i župama katolika drugih materinskih jezika, Rottenburg 2009.

²³ Nalog o pregledu i korištenju arhiva Katoličke crkve (Crkveni pravilnik o arhiviranju – KAO), važeća verzija.

registrima. Primjena propisa Crkvenog pravilnika o arhiviranju i plana spisa obvezujuća je. Sva dokumentacija koja više nije potrebna odnosi se i zasebno čuva u arhivi mjesne župe; arhiviranje je nužno najkasnije nakon 30 godina (vidi čl. 6. st. 2. KAO).

Spisi i matične knjige raspuštenih misija, iz koje je osnovana župna zajednica katolika drugog materinskog jezika, prenose se na novu župnu zajednicu kao instituciju sljednicu. U tom slučaju ovjere vrše župne zajednice katolika s drugim materinskim jezicima.

Spisi i crkvene knjige raspuštenih misija bez sljednika na licu mjesta prelaze u arhiv biskupije koji preuzima zadaće koje iz toga proizlaze.

²⁴ Plan spisa za registre za župe, ostale pastoralna i administrativna mjesta biskupije Rottenburg – Stuttgart (Plan župnih spisa), važeća verzija.

**6.
NAČINI PRITUŽBE U
PASTORALNIM STRUKTURAM DRUGOG
MATERINSKOG JEZIKA**

Na odluke i rješenja u okviru nadzora od strane dekana, mjesni crkveni organi mogu u roku od mjesec dana od primitka uložiti žalbu pri Biskupskom nadzoru (čl. 87 KGO).

Na odluke i rješenja Biskupskog nadzora može se uložiti žalba biskupu. Treba je podnijeti u roku od mjesec dana nakon primitka odluke o žalbi.

Gore navedena pravna sredstva imaju odgodni učinak. Odgodni učinak može se uskratiti, ako je trenutna provedba u pretežnom interesu mjesne župe ili ako bi iz neposrednog neizvršenja mogle proizaći nepogodnosti za Crkvu. O uskraćivanju odgodnog učinka odlučuje u slučaju iz čl. 90 KGO Biskupski nadzor, a u slučaju iz čl. 91. KGO biskup.

**7.
NADLEŽNOSTI I BISKUPSK
I NADZOR PASTORALA DRUGOG
MATERINSKOG JEZIKA**

Nadzor nad župnim zajednicama katolika drugog materinskog jezika ima u skladu s čl. 3., 5. do 7., 11., 12., 14. i 15. i 84 KGO dekan.

Dekan je dužan odmah obavijestiti Biskupski nadzor (čl. 87 KGO) o mjerama mjesnih crkvenih tijela koja mogu naškoditi životu Crkve, mjesnoj crkvenoj imovini ili drugim crkvenim interesima odnosno o mjerama kojima se krši važeće pravo.

Ako prijeti opasnost, dekan je dužan odmah poduzeti prikladne mjere. U slučaju nužde ovlašten je pri upraviteljima crkvenom imovinom provjeravati stanje blagajne.

Biskupski nadzor po nalogu biskupa biskupije Rottenburg-Stuttgart ima prava i obveze nadzora u skladu s ovim Pravilnikom kao i važećim crkvenim i državnim pravom.

Biskupski nadzor treba shvatiti kao pravni i stručni nadzor. Pri obavljanju nadzora mora se poštovati načelo sub-sidijarnosti.

Biskupski nadzor k tome je ovlašten utjecati na upravljanje imovinom koje je usklađeno s misijom i zadaćama župnih zajednica katolika drugog materinskog jezika. U tu svrhu može zahtijevati informacije i predočenje spisa te isto po potrebi ishoditi na trošak dužnika.

U slučaju upornog odbijanja mjesnih crkvenih tijela, Biskupski nadzor, u svrhu ispunjenja naloga izdanih u skladu s gore navedenim pravilima, ovlašten je na zamjensku izvedbu.

K tome analogno vrijede čl. 88-89 KGO.

**8.
OSTALI KORACI NA PUTU PREMA
JEDNOM SVE VEĆEM MI**

Ova načela i smjernice za interkulturalni pastoral intenzivno opisuju strukture pastoralnog drugog materinskog jezika. Da bi se ostvario zajednički interkulturalni pastoral, potrebni su daljnji koraci na razini biskupije, mjesnih župa i institucija, ali i na ljudskoj razini.

Na ljudskoj razini

- Katolici svih materinskih jezika međusobno su u kontaktu, poznaju se i cijene.
- Poznati su i mogući različiti oblici vjerske prakse.
- Živimo i dijelimo svoje duhovne izvore. Zajednički rad karakterizira poštovanje i obostrani interes.

Na razini mjesne župe i dušobrižničkih jedinica

- Postojeći prostori za sastanke i razgovor koriste se, odnosno otvaraju kako bi katolicima svih materinskih jezika omogućili susrete i upoznavanje.
- Pastoralni rad dušobrižničke jedinice orijentira se na životnoj sredini i potrebama. Ravnopravno se obrađuju teme katolika drugog materinskog jezika.
- Ako postoje mjesto dušobrižničke skrbi, zajedništvo ili župna zajednica katolika drugog materinskog jezika, oni se prema van prikazuju kao dio mjesne župe, na primjer na naslovnici mrežne stranice, u podacima za kontakt pastoralnog tima, itd.
- Mediji dušobrižničke jedinice koncipirani su tako da su oni i njihove informacije lako dostupni vjernicima.
- Dušobrižnička jedinica ima koncept kako pristupiti novopridošlim osobama.
- Pastoralni tim zajedno razrađuje ciljeve pastoralnog tima i brine za ostvarenje tih ciljeva.
- Tijela bi trebala biti ogledalo međusobnog zajedništva različite dobi, spola i podrijetla članova.

Na razini dekanata

- Postojeći prostori za sastanke i razgovor koriste se, odnosno otvaraju kako bi katolicima svih materinskih jezika omogućili susrete i upoznavanje.
- Vidljivost svih ogleđa se u ponudi sadržaja dekanata.
- Tijela bi trebala biti ogledalo međusobnog zajedništva različite dobi, spola i podrijetla članova.
- Dekanat podupire zajednice u provedbi ovih načela i smjernica.
- Potiče pastoralne djelatnike na uključivanje u međukulturalne dušobrižničke projekte.

Na razini biskupije

- Biskupija podržava ideju interkulturalnog otvaranja i živi je u svojim institucijama.
- Povjerenstva su ogledalo međusobnog zajedništva biskupije u smislu dobi, spola i podrijetla članova.
- Biskupija svojim djelatnicima na svim razinama omogućuje iskustvo interkulturalnog učenja.
- Biskupija razvija ciljane tečajeve za članove pastoralnih vijeća u svrhu stjecanja interkulturalnih vještina i provodi ih u suradnji s dekanatima.
- Vidljivost svih članova očituje se pri namještanju osoblja, uključujući i na razini uprave. Tamo gdje je potrebna posebna podrška, ista će biti pružena.
- Vidljivost svih članova očitituje se u medijima i izvješćivanju na razini biskupije.
- U biskupiji postoje znakovi i trenuci koji stvaraju identitet, a kojima se vjerodostojno izražava jedinstvo u različitosti, kako prema unutra tako i prema van.

Potiču se svi odgovorni na različitim razinama biskupije da hrabro poduzmu gore navedene korake.

Završna molitva:

Gospodaru i oče čovječanstva,
stvorio si sva ljudska bića s jednakim dostojanstvom.
Ulij u naša srca duh bratstva.
Probudi u nama želju za novim načinom susreta,
za dijalog, pravdu i mir.
Potakni nas da posvuda gradimo bolja društva
i humaniji svijet
bez gladi i siromaštva, bez nasilja i rata.
Daj da se naše srce otvori
za sve narode i nacije na ovoj zemlji,
kako bismo prepoznali dobro i lijepo,
koje si u njih usadio,
kako bismo mogli uspostaviti bolje međusobne odnose
ujedinjeni u nadi i zajedničkim ciljevima. Amen.²⁵

²⁵ Papa Franjo, Fratelli Tutti, br. 287, Objave Apostolske stolice (izd. DBK, Bonn, 2020), str. 182.

Popis kratica

AVO-DRS	Pravilnik o ugovorima o radu biskupije Rottenburg-Stuttgart
CIC	Codex Iuris Canonici iz 1983.
DekO	Pravilnik o dekanatima
EMCC	Erga migrantes caritas Christi 2004
GKaM	Župa katolika drugog materinskog jezika
GS	Gaudium et Spes – Pastoralna konstitucija II. Vatikanski sabor
HKO	Pravilnik o proračunu i blagajni za pravne osobe mjesne crkve i dekanate (dekanatske udruge) u biskupiji Rottenburg-Stuttgart
KG	Župna zajednica
KGO	Pravilnik za župne zajednice i mjesne crkvene zaklade – Pravilnik o župnim zajednicama
KGR	Vijeće župne zajednice
LG	Lumen Gentium – Dogmatska konstitucija II. Vatikanski sabor
PaR	Pastoralno vijeće
PMC	Pastoralis Migratorum cura 1969
SE	Dušobrižnička jedinica
WahLO	Pravilnik o izboru članova Župnog i Pastoralnih vijeća – I zborni pravilnik

Svi citati iz Biblije preuzeti su iz standardnog prijevoda.

